

Γράμμα προς τον Εκδότη

Με ιδιαίτερο ενδιαφέρον διάβασα το ειδικό άρθρο των Ν. Φραγκάκη και Ν. Λευκού, το αφιερωμένο σε ιστορική αναδρομή για την Αρτηριακή Υπέρταση.

Προ πολλών ετών είχα ασχοληθεί με το ίδιο θέμα προκειμένου να κάνω ομιλία σε συνέδριο. Τότε, εκτός των όσων σημαντικών αναφέρονται στο άρθρο σχετικά με τους σταθμούς έρευνας που σημείωσαν τον δρόμο προς την ανακάλυψη και την περιγραφή της υπέρτασης ως νόσου, με είχε απασχολήσει και η κλινική περιγραφή της αρτηριακής υπέρτασης όπως περιλαμβάνονταν στα παλαιά συγγράμματα. Είχα συμπτωματικά στην βιβλιοθήκη μου την 11η έκδοση της κλασικής Παθολογίας του G. Dieulafoy του 1898¹. Το δεύτερο ήμισυ του πρώτου εκ των τεσσάρων τόμων ήταν αφιερωμένο στα νοσήματα του κυκλοφορικού συστήματος. Έψαξα για το κεφάλαιο το αφιερωμένο στην Αρτηριακή Υπέρταση και αργότερα και στο κεφάλαιο με τα νοσήματα των νεφρών και προς μεγάλη μου έκπληξη δεν βρήκα απολύτως τίποτε σχετικό με την Υπέρταση.

Στην αρχή δεν καταλάβαινα τι συνέβαινε, έως ότου συνεδητοποίησα ότι την εποχή εκείνη, βοηθούσης και της έλλειψης σφυγμομανόμετρου, η υπέρταση ως νόσος και κλινική οντότητα δεν υπήρχε!

Και πώς να υπάρξει, όταν ο Riva-Rocci δημοσίευσε την μέθοδό του, της αναίμακτης μέτρησης της αρτηριακής πίεσης στην *Gazeta Medica di Torino* το 1896 υπό τον τίτλο «Un nuovo sfigmomanometro» και ο Ρώσος χειρουργός Ν.С. Korotkoff άρχισε να ασχολείται με τα προβλήματα των αγγείων ως στρατιωτικός ιατρός στη Μαντζουρία κατά την διάρκεια του Ρωσοϊαπωνικού πολέμου του 1904, για να ανακοινώσει την μέθοδό του τον Δεκέμβριο του 1905 στην Αυτοκρατορική Ιατρική Ακαδημία στην Αγία Πετρούπολη². Η μέθοδος έγινε γενικώς αποδεκτή στα μέσα του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Είναι ενδιαφέρον ότι η πρώτη εργασία σχετική με τα φυσιολογικά επίπεδα της ΑΠ δημοσιεύτηκε το 1935.

Παρ' ημίν ο υπογράφων δημοσίευσε αντίστοιχη εργασία για την αρτηριακή πίεση των Ελλήνων στηριγμένη σε 20.300 άτομα κλινικώς υγιή και ηλικίας από 10 έως και 85 ετών το 1980³.

Σ. Φαλτσής
Ιατρός

Βιβλιογραφία

1. Dieulafoy G. Manuel de Pathologie Interne. Onzieme édition, Paris. Masson et Cie Ed. 1898: 513-694.
2. Booth JA. A short history of Blood Pressure Measurement. Proc Roy Soc Med 1977; 70: 793-799.
3. Βουνοτρυπίδης Κ, Φαλτσής Σ. Η αρτηριακή πίεση των «υγιών» Ελλήνων της Βόρειας και Κεντρικής Ελλάδος. Δελτίο πρακτικών της Ιατρικής Εταιρείας Θεσσαλονίκης 1980: 61-65.